

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

ĐỒNG HUY ÁNH

**ĐỔI MỚI PHƯƠNG THỨC
CHI TRẢ LƯƠNG HƯU BẢO HIỂM XÃ HỘI
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH BẮC KẠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2013

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

ĐỒNG HUY ÁNH

**ĐỔI MỚI PHƯƠNG THỨC
CHI TRẢ LƯƠNG HỮU BẢO HIỂM XÃ HỘI
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH BẮC KẠN**

Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ
Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Phạm Thị Thanh Bình

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là đề tài nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu được sử dụng trong luận văn là trung thực, có nguồn gốc rõ ràng. Các kết quả nghiên cứu trong luận văn được tập hợp tại cơ quan Bảo hiểm xã hội tỉnh Bắc Kạn, Bưu điện tỉnh Bắc Kạn và chưa từng được ai nghiên cứu và công bố trong bất cứ công trình khoa học nào.

Người cam đoan

Đông Huy Ánh

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài "*Đổi mới phương thức chi trả lương hưu Bảo Hiểm xã hội trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn*" tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ của các thầy, cô giáo Khoa đào tạo sau đại học, Trường Đại học kinh tế và quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên; Ban Giám đốc, cán bộ cơ quan BHXH tỉnh Bắc Kạn, Bureau điện tỉnh Bắc Kạn, Cục Thống kê Bắc Kạn, Sở Kế hoạch và Đầu tư Bắc Kạn và các doanh nghiệp... Đặc biệt là sự tận tình hướng dẫn của PGS.TS. Phạm Thị Thanh Bình; sự ủng hộ, động viên của gia đình và bè bạn.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ của các thầy cô giáo, các quý cơ quan, gia đình, bạn bè và đồng nghiệp. Sự giúp đỡ này đã cổ vũ và giúp tôi nhận thức, làm sáng tỏ thêm cả lý luận và thực tiễn về lĩnh vực mà luận văn nghiên cứu.

Luận văn là quá trình nghiên cứu công phu, sự làm việc khoa học và nghiêm túc của bản thân, song do khả năng và trình độ có hạn nên không thể tránh khỏi những khiếm khuyết nhất định.

Tôi mong nhận được sự quan tâm, đóng góp ý kiến của các thầy, cô giáo và những độc giả quan tâm đến đề tài này.

Tác giả

Đông Huy Ánh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Tình hình nghiên cứu	2
3. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	3
4. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu	4
5. Những đóng góp của đề tài	4
6. Kết cấu của luận văn	4
Chương 1: MỘT SỐ VẤN ĐỀ CƠ BẢN VỀ BẢO HIỂM XÃ HỘI VÀ CHI TRẢ BẢO HIỂM XÃ HỘI	5
1.1. Khái niệm, bản chất, vai trò của BHXH	5
1.1.1. Khái niệm và bản chất của BHXH.....	5
1.1.2. Vai trò của bảo hiểm xã hội	8
1.2. Chi trả bảo hiểm xã hội	9
1.2.1. Một số vấn đề về quản lý chi BHXH.....	9
1.2.2. Lý luận chung về chế độ trợ cấp hưu trí	14
1.2.3. Đặc điểm hoạt động triển khai và công tác chi trả chế độ trợ cấp hưu trí ở Việt Nam	24
1.3. Thống kê về các chế độ trợ cấp hưu trí ở một số nước trên thế giới	26
1.3.1. Về điều kiện tuổi đời.....	26
1.3.2. Về xác định số năm đóng góp chế độ trợ cấp hưu trí	26
1.3.3. Về mức trợ cấp hưu trí	27
1.3.4. Về mức đóng góp.....	28

1.4. Một số kinh nghiệm rút ra từ việc thực hiện chế độ hưu trí ở một số nước trên thế giới.....	28
1.4.1. Chế độ hưu trí của Nhật Bản.....	28
1.4.2. Chế độ hưu trí của Đức.....	30
1.4.3. Chế độ hưu trí ở Mỹ.....	31
1.4.4. Chế độ hưu trí ở Thụy Điển.....	32
1.4.5. Bài học kinh nghiệm đối với Việt Nam.....	33
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	35
2.1. Các câu hỏi nghiên cứu của đề tài.....	35
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	35
2.2.1. Phương pháp thu thập số liệu.....	35
2.2.2. Phương pháp xử lý số liệu.....	36
2.2.3. Phương pháp phân tích.....	36
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	38
Chương 3: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC CHI TRẢ LƯƠNG HƯU TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH BẮC KẠN	41
3.1. Một vài nét về BHXH tỉnh Bắc Kạn.....	41
3.2. Thực trạng chi trả lương hưu và chế độ BHXH trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn.....	42
3.2.1. Tình hình chi trả lương hưu và chế độ BHXH của BHXH tỉnh Bắc Kạn hiện nay.....	42
3.2.2. Công tác thí điểm chi trả lương hưu qua bưu điện tại BHXH tỉnh Bắc Kạn.....	55
3.3. Đánh giá thuận lợi, khó khăn và nguyên nhân ảnh hưởng.....	63
3.3.1. Đặc điểm tình hình.....	63
3.3.2. Đánh giá.....	64
3.3.3. Nguyên nhân thành công.....	66
3.3.4. Hạn chế, tồn tại.....	67
Chương 4: GIẢI PHÁP THỰC HIỆN CÔNG TÁC CHI TRẢ LƯƠNG HƯU QUA BƯU ĐIỆN TẠI BHXH TỈNH BẮC KẠN	69
4.1. Phương hướng, mục tiêu thực hiện chi trả lương hưu qua bưu điện tại BHXH tỉnh Bắc Kạn.....	69
4.2. Một số mục tiêu chi trả lương hưu qua bưu điện đến năm 2020.....	71

4.3. Một số giải pháp thực hiện chi trả lương hưu qua bưu điện tại BHXH tỉnh Bắc Kạn	72
4.3.1. Tổ chức mạng lưới chi trả	72
4.3.2. Tổ chức đảm bảo an toàn chi trả	73
4.3.3. Xây dựng qui trình chi trả và quản lý đối tượng	74
4.3.4. Giải pháp về phương án chi phí cung cấp dịch vụ	80
4.3.5. Xây dựng mối quan hệ giữa các bên	80
4.3.6. Phối hợp kiểm tra, giám sát	83
4.3.7. Các phương thức thanh quyết toán	84
4.4. Đề xuất, kiến nghị	84
4.4.1. Kiến nghị với Bảo hiểm xã hội Việt Nam	85
4.4.2. Kiến nghị với Ủy ban nhân dân tỉnh Bắc Kạn	85
KẾT LUẬN	86
TÀI LIỆU THAM KHẢO	87
PHỤ LỤC	90

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

ASXH	An sinh xã hội
BHXH	Bảo hiểm xã hội
BHXH huyện	Bảo hiểm xã hội huyện, thị xã
BHYT	Bảo hiểm y tế
CB,CC,VC	Cán bộ, công chức, viên chức
CHLB	Cộng hoà Liên Bang
DN	Doanh nghiệp
HCSN	Hành chính sự nghiệp
HĐLĐ	Hợp đồng lao động
ILO	Tổ chức Lao động quốc tế
KCN	Khu công nghiệp
NLĐ	Người lao động
NQD	Ngoài quốc doanh
NSDLĐ	Người sử dụng lao động
UBND	Ủy ban nhân dân
BHTN	Bảo hiểm thất nghiệp

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Điều kiện độ tuổi và thời gian đóng BHXH quy định tại một số nước để được hưởng trợ cấp hưu trí áp dụng với các ngành nghề thông thường.....	21
Bảng 1.2: Tuổi nghỉ hưu của một số nước trên thế giới	26
Bảng 3.1: Biểu tổng hợp khảo sát hiện trạng chi trả lương hưu, trợ cấp bảo hiểm xã hội hàng tháng	48
Bảng 3.2: Tỷ lệ phí dịch vụ được hưởng từ công tác chi trả lương hưu	50
Bảng 3.3: Biểu tổng hợp chi trả lương hưu và trợ cấp BHXH	61
Bảng 3.4: Tổng hợp kết quả kiểm phiếu thăm dò ý kiến khách hàng.....	65
Bảng 4.1: Tổ chức mạng lưới chi trả	72
Bảng 4.2: Tổ chức nhân lực trong công tác chi trả lương hưu	73

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ

Sơ đồ 3.1: Tổ chức bộ máy BHXH tỉnh Bắc Kạn	42
Sơ đồ 3.2: Quy trình luân chuyển tiền và thành quyết toán.....	51
Sơ đồ 3.3: Quy trình chi trả bằng tiền mặt tại điểm chi trả	51
Sơ đồ 3.4: Quy trình thủ tục và điều kiện thực hiện chi trả.....	54
Sơ đồ 3.5: Mô hình tổ chức dịch vụ.....	58
Sơ đồ 4.1: Quy trình chi trả tại tổ, bàn chi trả.....	75
Sơ đồ 4.2: Quy trình chi trả tại địa chỉ người hưởng.....	76
Sơ đồ 4.3: Quy trình nghiệp vụ quản lý các đối tượng tại các điểm chi trả.....	77
Sơ đồ 4.4: Quy trình trả lời, giải đáp những thắc mắc liên quan đến các đối tượng hưởng chế độ.....	78
Sơ đồ 4.5: Quy trình phối hợp kiểm tra, giám sát giữa BHXH và Bưu điện.....	83